

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob 1/4 6. uri popoldne.

Štev. 227.

V Ljubljani, v torek 5. oktobra 1886.

Letnik XIV.

Pogled v zbornico poslancev.

Na sv. Mihela dan stopili so zopet poslanci s težkim srcem čez prag državno-zborske palače in pričeli znova Sisifovo opravilo. Čuli in brali bomo o navadnih bojih, ki so se ponavljali pretekla leta. Smelo trdimo, da ne pričakujemo za nas boljših uspehov. Dokler namreč desnica ne premôre dvestretjinske večine, ne bomo dočakali bistvenih sprememb v državnem organizmu. Toda pri sedanjih razmerah je taka večina pri nas nemogoča. Občinstvo premalo razume dnevna in svetovna vprašanja, prevelik je razpor med narodi avstrijskimi, še večja pa strast nekterih voditeljev. Neugodna je dalje za nas sestava cislitavske državne polovice, hoté ali nehoté višja gospôda ne pozná njenega značaja. Konečno tudi nižje krogi nesrečno presojuje voljo in namere svojih voditeljev. Sreča je za vsako stranko, če prav pozná duha, ki navdaje politične vodje; nesreča pa, če jo vodijo krivi nazori in zameni.

Dôba liberalizma in krute centralizacije je rodila toliko vernih otrok, da so vsi krogi prenapolnjeni z njimi. To velja v prvi vrsti o velikoposestnikih. To vrsto ljudi so liberalni hujskači tako rekoč z bičem vgnali v svoj tabor. Na uho so jim trobili, da cesarja spoštuje, kdor se uklanja prvim njegovim služabnikom. Velikoposestniki so se, akoravno z nevoljo, udali zapeljivim glasovom, in tako so liberalni stranki segli v roke oni stanovi, ki so konservativni po svoji zgodovini in stanovskih koristih. Na Koroškem bivajo sicer že od pamtiveka na velikem posestvu neke dvoživke, ki živé v „luži“ avstrijskih narodov in se tudi grejejo na solnci zjednjene Italije.

Če se je pa velikoposestvo navzelo liberalnega duha, kako naj bi se meščan in kmet odtegnila njegovemu vplivu? Kako so se uradniki liberalnih ministerstev pulili za čast in zaslugo, da so meščanstvu vlivali v grlo „švedske pijače!“ Z rokami in nogami so se branili ljudje grenkega strupa, pa zmagala je nelojalnost. Še čuditi se moramo, da je toliko konservativizma preživelo v Avstriji liberalni vihar in ni že kot starina v starinskem muzeji!

Pa, bodimo pravični! Oni liberalni državniki

niso bili izdajalci dežele, ker niso s premislekom Avstrije tirali v propad. Bili so le kratkovidni ljudje, ki niso poznali pravih bolezní avstrijskega telesa, toraj tudi ne vporabljali pravih zdravil. Sploh je Avstrija krenila krivo pot že leta 1848. V politični pijanosti so možje vrgli tedaj avstrijskega orla v vodo, češ: le plavaj! Uboga stvar pa ni bila ustvarjena za tekoči element. Učitelji plavanja so potratili z učenjem mnogo časa, a orel le ne zna plavati. Kdaj pride vendar že čas, da se avstrijski orel prosto vzdigne v sinje višave?

Odpustiti sicer moremo Stadionu politično zmoto, a vendar bi bil moral bolje podučiti avstrijsko zemljepisje.

Ko je leta 1859 podlegla Avstrija, tačas je zmagala liberalna stranka. In ko bi bila država razpadla, liberalcem vse jedno, da bi bile le razvaline primerno podnožje. Z veseljem obrazom se Šmerling vsede na avstrijskega konja. A on je bil še nesrečnejši od svojih prednikov. Temelj je položil liberalni šoli, ki je največ škodovala avstrijskim narodom. Bil je zmeren mož; le škoda, da ni bil fanatičen, ker država bi bila na boljem. Šmerlingova kratkovidnost je ugradila pot Beustu, meščanskemu ministertvu in Auersperg-Lasser-ju. Beleredi je le za trenotek mogel reki omejiti bregove, a studenca ne zamašiti. Beust in „meščani“ so širili liberalno védo. Uradniki so morali prisezati na novo vero; ministri so s toliko odločnostjo oklenili svoje služabnike v verige, da je vse uradništvo z malimi izjemami stopilo v krog liberalnih idej. Tudi Hohenwartu so se upirali z dobrim uspehom Herbstovi učenci.

Vsi avstrijski ministri so pa jako potrpežljivi gospodje. Saj je grof Taaffe sam pred nekolikim časom priznal in pohvalil udanost svojih služabnikov. Čemu bi se toraj uradnik očitno ne protivil potrebam in zahtevam narodov, če se mu kazni ni treba bati? Da, neizvedljiva so pota — naših državnikov.

Že koncem preteklega zasedanja in tudi o parlamentarnih počitnicah začelo je nekaj vreti med vrstami desnice. Širil se je glas o pokanji železnega obroča. Vse je mogoče, a tudi da se širijo napačne vesti o namerah voditeljev. Z našega stališča moramo vprašanje o veri in npravnosti staviti v

prvo vrsto, in s temi so v zvezi narodnostne zahteve in pravice. Večina v državnem zboru tudi pripozná prednost verskim vprašanjem pred narodnostnimi, a kakor se nam dozdeva, prepušča inicijativo škofom kot váruhom npravnega in verskega reda. Prepričani smo, da se bo večina vsled svoje dolžnosti potegnila za verske predmete, ko jih dobi v pravi obliki v svoje reké. Želimo toraj, da bi v tej zadevi krščanski duh in volja na desnici prodrla na dan, kajti „facta loquuntur“. Desnica bi morala škofo, ker tudi te štejemo med njo, opozoriti na svoje namere, oziroma jih pripraviti do inicijative.

Konstitucionalizem ne obrodi povsod enakega sadu, ravna se po kakovosti zemlje in državnih razmer. V Avstriji je ta sistem obrnil krvni tok v državnem telesu. Nastala je stranka, ki s prva ni bila niti avstrijska, niti narodna, marveč le liberalna, protizgodovinska. Tu tudi tiči kal narodnostnega boja. Avstrija je zgodovinsko delo, sestavljena iz mnogojezičnih narodov, toraj centralizacija, germanizacija, uprava po kalupu (modelu) in vse enake inostranske cvetice ne morejo rasti na avstrijskih tleh. Ta nekdanja mogočna stranka se ni ozirala na logične posledice onkraj Litave, toda logika je občno blago vseh narodov, in vsak si lahko sam popravi napačno sklepanje.

(Konec prih.)

Govor posl. g. Pfeiferja v državnem zboru dne 1. oktobra 1886 o eksekucijskem redu.

Načrt, o katerem se mislimo danes razgovarjati, predstavlja se kakor nekako nadaljevanje onih ljudoljubnih načel, na podlagi katerih se je odpravil zapor zaradi dolga, se je omejila eksekucija na dohodke in zasluzke, kakor tudi na plače in pokojnine javnih uradnikov in njihovih ostalih. Storili smo z njim na ljudomili poti vesel korak dalje, ker bomo ustanovili kmetu in obrtniku, ki je po nesreči v dolgove zabredel in je v nevarnosti za svojo domačijo in svojo obrtnijo, takozvani „eksistenccminimum“

LISTEK.

Modroslovje in vera.

(Konec.)

Um in spridena volja ostane v nevednosti le temu, kdor oči zapira, da luči ne vidi in kdor strasti bolj ljubi, kakor svojega Boga. Vsi modroslovci skupaj niso mogli zboljšati npravnosti le v eni sami vasi, glas Kristusovih nauk pa odmeva po vsem svetu v srehi ljudi in se prikaže v javnem življenji. Zakonodajalci so dovolili največe pregrehe in napačnosti, krščanski knezi so pa z modrimi postavami ukrotili barbarske šege, varovali pravice slabijih in ljudstva zares osvobodili. Ako nejeverniki in sofisti sedanjega časa razderó, kar je krščanstvo vsadilo in prevrnejo krščanske žrtvenike in prestole, ne storé nič večega, kakor je storil svoje dni Mahomed.

Vse kar je krščanstvo nasadilo in vstanovilo, se opira na eno ali drugo krščansko resnico, niti

ena se ne smé opustiti, ker resnica katoliške vere se opira na nezmotljivost katoliške cerkve; poslednjič pa vendar na veljavo Božjo, ki se nam tu razodeva. Ko bi bila ena sama verska resnica napačna, bi mogli reči, da je ali Bog zmoto razodel, ali pa da cerkev zapoveduje zmoto verovati. V resnici pravi toraj Tomaž Akvinski: „Kakor smrten greh nasprotuje ljubezni, tako tudi nasprotuje veri tisti, kdor tají le eno resnico; a ljubezen ne ostane več v srcu človeka, ki je smrtno grešil; isto tako človek vero zgubi, ako tají le eno versko resnico. Očitno je toraj: kdor pritrdi nauku svete cerkve, pritrdi vsemu, kar ona uči, ker se po nji ravna v verskih rečeh; ko bi namreč tega, kar cerkev uči, veroval le toliko, kar bi se njemu prav dozdevalo, potem mu ni več cerkev merodajna, marveč lastna volja, in sicer le zastran tistih resnic, ktere on sprejme.“ Tridentinski zbor toraj uči, da se po nejeveri tudi vera izgubi (infidelitate ipsam fidem amitti). Verska resnica, ktero največkrat napadajo, je verska resnica o večnosti peklenskih kazni. Vsi narodi so od nekdanj o tem imeli več ali manj jasne pojme.

Plato pravi o dušah, ki so svoje življenje obtežile z hudimi pregrehami, da bodo pahnjene brez upanja v tartar (pekel). Še Voltér je rekel, da mu ni bilo mogoče, iznebiti se strahu pred peklom. Staronemški umetniki so izobraževali dušo kakor lepega belega otroka ali kakor murina, bodisi, da je bila duša pravičnega ali krivičnega.

Stare nemške pravljice so polne najlepših pripovedek, v katerih se odseva velik razloček med nedolžnostjo in krepostjo, hudobijo in pregreho, med večnim plačilom in večno kaznijo. Menih, ki je vsaki dan molil z veliko pobožnostjo „Salve Regina“, je umrl in položili so ga v odprti krsti v cerkev. Drugo jutro so videli, da je iz njegovih ust zrastle lilija, na nje belih peresih je bilo z zlatimi črkami zapisano: „Ave Maria“. Lilija pomeni tukaj dušo. Na grobu krivično umorjenih so vzrastle lilije, kakor pravijo take pripovedke. Tudi v podobi tiča s sneženo-belimi perjem je zapustila duša telo umirajočega, ako je živel pobožno. Ko se je ladija potopila, videli so, kakor pripovedka pripoveduje, da so se duše potopljenih vzdigoval, kakor beli golobje v

(najmanjši dohodek, s katerim se še dá živeti), da se mu gotove reči, ktere neogibno potrebno za svoje življenje potrebuje ali pa orodje, s katerim si kruh služi, ne bodo smele zarubiti in prodati. S tem bomo silovitost upnikov nekoliko omejili. Prosim le pomislite, da, če se dolžnik po upniku privijati daje, je največ slučajev takih, da mož ne plača, ker neče, temveč ne more. Takemu dolžniku nasproti, ki je brez svoje krivde insolventen (nezmožen plačati) postal, je upnikovo postopanje, da mu obleko zarubi in posteljo prenese dá, vendar le neopravičeno oestro, in taka eksekucija je bolj podobna maščevanju, kakor pa pripomočku, po katerem človek k svojemu denarji pride.

Prav zato mi je jako všeč ljudomili napor, da omogočimo dolžniku tudi nadaljno gospodarenje s tem, da določimo nekatere mobilije, ktere se ne smejo zarubiti, da se premakljive reči sploh ne rubijo in če so že zarubljene, da se rubež razveljavi, kakor hitro je očevidno, da skupljena svota za prodane reči skupnih stroškov ne bo presegala. Da se pa ta ljudomila naprava ne bo sprevrgla na slabo stran, da uspeh ne bo nasproten temu, kar nameravamo in da se rubež od premakljivega blaga ne bo raztezal na nepremakljivo, je po mojih mislih pred vsem potreba eksekutivni red nekoliko preurediti, po katerem imajo ocenjevalni in dražbinski stroški prednost pred vsemi drugimi intabulacijami. Nekako do konec petdesetletja tega stoletja je bila navada, da so bili eksekutivni stroški na enake vrednosti gledé iztirjatve, kakor dolg, na katerem so se nabrali, t. j. eksekutivni stroški niso imeli pred intabuliranim dolgom nobene prednosti gledé izplačila. Kasneje je najvišja sodnija določila, da se imajo stroški pri eksekutivnih dražbah staviti pred vse druge dolgove, češ, to so stroški na splošno korist vseh tabularnih upnikov in se jim prednost spodobi. Mogoče, da se je odlok najvišje sodnije vjemal s kakim posamičnim slučajem, kjer je morda dolžnik posestvo zapustil ali pa na kak drug način oslabil. V takem slučaju je hitra eksekutivna dražba res bila na korist vsem intabuliranim upnikom. Pa tudi tak slučaj pride ob svojo veljavo, kakor hitro bi se eksekucija ob neprilicnem času začela in bi bil na škodo vsem spredaj intabuliranim. Tak red toraj nasprotuje pravosodnej vsebini rubeža. Po našem civilnem pravu je rubež pravo, ktero se upniku pripozná, da si sme plačilo v kaki reči, zastavljeni mu, sam poiskati, če bi mu dolžnik o pravem času ne spolnil svojih dolžnostij. To pravó toraj nikakor ni osobno pravo v tem smislu, da bi si upnik na poslednjem mestu intabuliran eksekucijske stroške kakor kako prednost pred upniki, ki so spredaj intabulirani, prisvojevati mogel. Prav ta prednost, ki jo imajo eksekutivni stroški dandanes, je največkrat vzrok, da gre toliko gruntov na kant. Namen eksekucije moral bi biti vedno le ta, da se po tem potu pridobi tirjatev upnikova, ne pa, da se samo stroški poplačajo, ki dostikrat le zaradi tega nastanejo, ker so pri razdelitvi najboljša ponudba na prvem mestu na enaki veljavi s tekočimi davki kot prednostno mesto. Če bi pa eksekucijski stroški ne imeli te prednosti, temveč bi stali na enaki stopinji z vknjiženim dolgom, bi si pač marsikak upnik, ki ima tirjatev dvomljive vrednosti, dobro premislil, poleg tirjatve tudi še stroške v gotovini tvegati, ki skoraj vedno 60 do 100 gold. znašajo. Pri dandanašnjem običaju pa, kjer upnik in odvetnik vesta, da stroški nikakor niso zgubljeni, če se pravda

nebesa; ko je devica Orleanska v plamenu stala, slišal je vojak, kako je izgovorila ime Jezus in takoj po tem je videl, da se je beli golob vzdignil iz plamena kviško.

Vzrok večnemu pogubljenju je po cerkvenem nauku to, da pri pogubljenih ovaja zmirom smrtni greh, zaradi kterega so bili pogubljeni. Da bi odšel večnim mukom, tako pripoveduje poljska pripovedka, je ropar Malej vtaknil grjačo, s katero je ljudi pobijal, v zemljo, ostal je tam kot puščavnik v molitvi in pokori. Grjača je začela zeleneti, brsteti, in je vzrastla v jabolčno drevo, ktero je rodilo lepo dišeč sad. Ko se je ta pozneje pod tem jabolkom spovedoval, odletelo je jabolko za jabolkom, spremenjeno v belega goloba. Bile so to duše teh, ktere je bil umoril, njih kri se je bila prijala grjače. Tako se v ti pripovedki strinja ljudska pripovedka z verskimi resnicami; to najdemo že pri paganih, ker izvirno razodenje se ni zgubilo pri njih popolnoma.

le do eksekutivne dražbe prižene, se dolгови na neusmiljen način iztirjuje. Dolžnik proda pohištvo, samo da si reši hišo in ognjišče. Za poslednji groš, ki bi mu bil morda še ostal, ga ožmeta odvetnik in upnik in s pomočjo takega privijanja dojde dostikrat upnik na poslednjem mestu do plačila. Iz dobičkarije deloma pa tudi zaradi konkurence, ker je preveč odvetnikov, sprejemajo le-ti dostikrat vsako tirjatev, če tudi za njo na posestvu ni nobene prave varnosti več. Odvetnikova skrb je potem, da čem preje tembolje stvar pritira do eksekucije; kdor najprvi posestvo na kant spravi, reši svoje stroške.

Dostikrat se primeri, da je ubogi kmet kako malostno tirjatev, ki je bila povrhu tega še jako dvomljiva, z ogromnimi stroški vred poplačal, ter si misli, da si bo nekoliko oddahnil. Kar pride drugi upnik in ga prav tako zgrabi za ravno tako malenkost, in ga začne tu pri živem telesu dreti. Če bi eksekutivni stroški pri razdelitvi največje ponudbe dobili enako veljavo z vknjiženim dolgom, bi si marsikak upnik, ki je na slabem mestu vknjižen, premislil, dobro premislil, preden bi jel svojega dolžnika na kant goniti. In prav taki-le upniki so navadno največji krvosesi kmetovi. Če bo upnik vedel, da njegova tirjatev ni zadosti varna, in da, če jo bo hotel iztirjati, bo imel prej ko ne še več stroškov, ne bo nič več posodil. Strah pred izgubo spominjal ga bo k opreznosti. Ta opreznost se bo vdomačila in bo kredit zopet spravila v zdrave razmere, kar bo zdravemu kreditu samemu na korist. Če bodo moje razprave k temu kaj pripomogle, da se bodo v tej zadevi kake preosnove pričele, se nadjam, da se bo to v narodno-gospodarskem oziru silno pomembljivo vprašanje ugodno rešilo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. oktobra.

Notranje dežele.

Včeraj podala sta se Tisza in grof Szapari iz Budapešta na Dunaj, da se udeležita danes *ministerske konference* ob predsedništvu cesarjevem, v kateri se bo skupni proračun za bodoče leto stalno določil. Ob enem se je danes odpeljal tudi trgovinski minister Szechenyi na Dunaj, da se udeleži jutri, t. j. v sredo ministerskega zbora, ki se bo sošel na razprave o bodoči nagodbi. Avstrijska vlada je Madjarom poslala formalno povabilo, da naj bi sklicali avstro-ogersko carinsko konferenco. Madjari so na to sklenili sklicati jo dne 4. t. m. ter so poslali na njo državnega tajnika Matlekovica in pa ravnatelja glavnega carinskega urada Turoczyja. Kakor hitro bodo razprave z avstrijsko vlado o še nedognanih točkah nagodbe pri kraju in dovršene, namenil se je Tisza v ogerskem državnem zboru staviti predlog, da naj se sestavi regnikolarna deputacija, ki bo določila madjarski prispevek k skupnim stroškom. Dotične razprave se bodo menda pričele v Budapeštu, kamor bo tudi iz Dunaja došla slična deputacija.

Vnanje države.

Najnovejšje iz *Bolgarskega* je danes sledeče: S Tiszovim odgovorom o bolgarskih zadevah so Bolgari jako zadovoljni. Vjeti častniki se bodo jutri razven sedmero provzročevalcev upora oprostili. Semkaj je došel ruski konzul Igelström, da se bo osobno posvetoval s Kaulbarsom. Dne 3. t. m. napravili so v Sofiji velik narodni shod, ki je javno izrazil svojo nevoljo nad ruskimi zahtevami. Prišel je tudi general Kaulbars in je govoril. Bolgari so ga pogostem ustavljali. Konečno so sklenili resolucijo, v kateri so izrekli vladi svoje zaupanje in jo pozivali, da naj ostane vstrajna nasproti ruskim zahtevam. Volitve bodo menda na vsak način 10. oktobra, štirinajst dni kasneje sošle se bo pa veliko sobranje. Če se bo pa knez že tedaj izvolil ali ne, je pa še drugo vprašanje. Rusija namerava se z velesilami v razgovor spustiti, gledé začasnega zasedanja Bolgarije. Novica se nam ne zdi verjetna, še manj pa verjetno, da bi velesile tudi le začasno okupacijo dovolile. Iz Carigrada došle novice se pa tako glase, da se v diplomatskih krogih močno pečajo z idejo na Bolgarskem po Švicarskem vzoru republiko ustanoviti, Turčiji je menda ta misel všeč.

Srbski kralj Milan pripeljal se je 1. t. m. na Dunaj; ker se je vozil incognito, ni bilo nobene na oficijelnega sprejema. Le srbski poslanec in njegovi uradniki so ga pričakovali na kolodvoru. V hotelu, kjer je ostal, čakalo ga je že cesarjevo povabilo, „naj se kmalo kaj videti dá“, kar je Milan še tisti dan vbogal. Drugo dopoldne ob 3/4 na 11 prišel ga je cesar obiskat in je do 1/2 12 pri njem ostal. Pri odhodu spremil ga je kralj Milan do dna stopnic. Takoj na to peljal se je Milan v polkovni opravi svojega avstrijskega polka „kralj Milan srbski št. 97“ k cesarju na cesarski dvor. Spremljal ga je

polkovnik Pantelič. Tretji in četrti dan obiskavali so se srbski kralj, cesarjevič Rudolf in razni nadvojvodje ter ministri zunanjih zadev. Ob tej priliki so se razgovarjali o srbsko-avstrijskem prijateljstvu ter so določili pot, ktere se mislite obe državi tudi še na dalje držati. Srbija, vsaj vladna Srbija se vedno bolj prepušča avstrijskemu vplivu, s čemur se ob enem ruskemu odteguje; koliko ji bo to v političnem oziru na korist, pokazalo se bo še le v bodočnosti. V trgovinskem oziru je pa korist že sedaj očitna.

Da angleška „Morning Post“ na političnem obnebbi evropskem *use črno* vidi, so se naši prijatelji iz raznih sostavkov že prepričali. Če ima pa omenjeni list tudi zanesljive oči, tega pa ne moremo trditi. Dunajski listi pravijo, da ne. Vsaj kolikor se iz skrčenega telegrama soditi dá, opira se vsa modrost angleškega lista na krivo podlago, če trdi, da se Evropi grozen boj, največji boj tega stoletja približuje. Kdor položaj z navadnimi očmi opazuje, bode pač sam priznal, da si boja nikjer ne želé v srednji Evropi, ne v Berlinu, ne na Dunaji in ne v Petrogradu. Prav v tem smislu oglašil se je nedavno tudi Tiszin odgovor na interpelacijo o bolgarskih zadevah. Res je položaj grozno težaven in od sile kritičen, toda velesile si bodo prizadevale vse po mirnem potu rešiti. Sploh se bodo pa pravi nazori „Morning Post-e“ še le razvideli iz članka samega, kajti telegrami se dostikrat silno pokvarjeni vredništvu izročajo. Sploh je pa javno mnenje na Angleškem o bolgarskih homatijah, ki so vendar glavni povod vsakojakemu kalenju evropskega miru, silno pesimistično. Lord Churchill imel je dne 2. t. m. v Darfordu govor, v katerem je trdil, „da ga ni bolj kočljivega položaja dandanes na svetu, kakor je ravno bolgarsko. Minulo jesen pod Salisburyjevem ministerstvom v zunanjih zadevah smo se vsi nadjali, da se bo bolgarska unija ob kneževem načelništvu srečno razvila v samostojno bolgarsko državo, ktera bi se sčasoma okrepcana in razširjena lahko podstopila v roke vzeti rešitev orientalnega vprašanja. Vse te nade šle so ravnokar po vodi. Surovi, strahopetni zaroti se je posrečilo, še preden se je mlada država vtrčila, vladarsko veljavo knezu vničiti in Bolgarijo njenega spoštovanega voditelja oropati. Prostost Srbije, Bolgarije, kakor tudi Rumunije je dandanes jako kompromitirana.“

Izvirni dopisi.

Iz Šmartna pri Litiji, 27. sept. (Spomini na sv. birmo.) (Dalje.) Tako so se milostni odpeljali v Štango, mi pa smo se podali domu, za drugi dan se pripravljat, kar bi bilo še pomanjkljivega. Hiše so se, kolikor se je dalo še ta dan, še bolj pa drugi dan v nedeljo krasno ozaljšale, napisi pribijali, nove zastave še olepšale, venci pletli in ovijali po mlajih, ker smo videli, kako lepo je v Litiji bilo, tudi Šmartino ne sme zaostati. In reči se mora Šmartinu na čast, da res ni zaostalo, da se je skazalo, kakor še nikdar ne in se lepo ozaljšalo za dostojni sprejem milega Višjega Pastirja.

Po opravljeni popoldanski službi Božji v nedeljo tekala je že velika množica ljudstva po Šmartinu sem ter tje, čakajoč, kedaj da knezoškof iz Štange dojdejo. Naša vrla požarna bramba oblekla se je v parado, otroci so se veseli zbirali v šoli in proti peti uri popoldne prikaže se iz okinčanega šolskega poslopja krasno l. 1884 napravljeno šolsko žbandero. Za njim razvrsti marljivi g. nadučitelj Jurij Adlešič došle otroke tukajšnje štirirazredne Šmartinske šole, med njimi veliko belo oblečenih deklic in jih pelje v spremstvu vsega učiteljstva do slavoloka, kterega je pred vasjo pri Gregor Porentovi hiši napravila Šmartinska občina. Verno vdanost občine naznanjal je prelep napis na slavoloku: „Iskreli pozdrav prevzvišenemu knezoškofu od vdanega Šmartina!“ in na drugi strani: „Slava cerkvenemu knezu! kličejo verni občani.“

Za šolarji došli so sem do slavoloka ognjegasci pod vodstvom g. Franceta Knafliča, namestnika načelnika g. Adlešiča, ki je šolarje vodil. Ognjegasci so se postavili ob obeh straneh ceste. Župan Lovše in cerkvena ključarja Rus in Koprivnikar pa sedejo na voz in se peljejo do Štangarskih Poljan Prevzvišenemu naproti.

Okoli 1/2 6. ure na večer naznani nam strel v Zavrstniku, da knezoškof se peljejo. Vsi zvonovi se na to oglašé, topiči eden za drugim gromé, vse hiti k slavoloku, kjer ima biti sprejem. Ko se knezoškof pripeljejo, stopijo z voza in jih prvi pri slavoloku pozdravi župan Lovše v imenu Šmartinske občine. Za njim se Prevzvišenemu pokloni g. nadučitelj Adlešič, pozdravi jih prisrčno v imenu tukajšnje šole, povdarja, kako potrebno je za dobro vzgojo

mladine, da duhovščina in učiteljstvo v lepem sporazumljenju za njo deluje; zato izreka Milostljivemu vso vdanost in zvestobo; potem jim predstavi še učiteljstvo. Za g. nadučiteljem pozdravil je Prevzvišenega v imenu požarne brambe g. Franc Knaflič, načelnikov namestnik in za njim pristopila je še pridna šolarica četrtega razreda Pavlina Jaklič in je v imenu šolske mladine milega knezoškofa prav pogumno pozdravila in jim poklonila šopek cvetic v znak otroške vdanosti in ljubezni.

Za vsacega so imeli Milostljivi primerno besedo, za vsacega ljubeznjiv nauk. Tako so med drugim g. nadučitelju odgovorili, da nad vse želijo, naj bi se pač vresničilo, kar je govoril, da bi vedno taka lepa edinost družila duhovščino in učiteljstvo. Načelnikovemu namestniku požarne brambe so se zahvalili za lepo čestitko, in željo izrekli, da bi požarna bramba prav malo dela imela.

V slovesnem sprevedu — naprej šolska mladina ob straneh za špalir pa požarna straža — pridejo zdaj knezoškof v vas do drugega slavoloka pri pošti, za katerega napravo so zlagali sami otroci. Na njem je bil brati čeden napis: „Blagoslovite vdano mladino“.

Pri tem slavoloku sprejel je Milostljivega g. benedicijata s cerkvenimi strežaji in ključarjema, — č. g. dekan in g. kaplan sta prišla namreč s knezoškofo iz Štange. Z banderji in svetilnicami smo potem v procesiji svojega Višjega Pastirja peljali v ozaljšano, lepo razsvitljeno cerkev sv. Martina, nad katere vhodom je bil brati ta napis:

PeVaJ Slon Iz serČa!

VLaDikI sLaVneMV

Vsa Čast VeLJa!

In prav v tem smislu, ko stopimo v cerkev, orglje mogočno zadone in naš čvrsti pevski zbor navdušeno zapoje pozdrav prevzvišenemu knezoškofu. Premilostni podali so se pred veliki altar, kjer je bil klečalnik za nje pripravljen. G. dekan pa so sami, ko je kor „Sveto“ odpel, dali blagoslov z Najsvetejšim. Po opravljeni pobožnosti smo zopet v sprevedu peljali Premilostnega doli po cerkvi in pri družem vzhodu pod zvonikom, nad katerim je bil latinski napis:

EXVLta Slon!

ECCE PontifeX MmgnVs

beneDICIt tIbI!

Sli smo na prosto in spremili Prevzvišenega skoz ozaljšano vas v dekanjsko poslopje. Potoma so bili videti še drugi napisi, tako pri šoli prelep napis na posebno okusno narejenim slavoloku: „Pozdravljen Prijatelj mladine!“ dalje med Alojzij Rusovo in Wakonigg-ovo hišo čez cesto slavolok z napisom: „Bog živi Višjega Pastirja!“ Nad stopnjicami k dekaniji so na slavoloku posebno lepo bile izdelane insignije knezoškofove, škofova kapa na rudeči knjigi in škofovska palica ter križ, in tukaj sta bila brati zopet dva napisa, eden proti cesti obrnjen slovenski:

SLaVa TI VeLeČastItI VLaDika,

zVeste DVhoVŠČIne DIka!

na drugi strani pa latinski!

PontifeX praeCLare! beneDIC,

saCerDotIbVs Vis gaVDetIqVe gregI!

(Dalje prih.)

Z Notranjskega, 2. okt. (Vox populi.) Zalogstnih novic se nam letošnje leto ne manjka. Skoro slednji dan pride človeku kaj slabega na ušesa. Nesrečna bolezen kolera nas vedno straši in moti v marsikaterih rečeh; zlasti trgovina in živinska kupčija sti na slabem. Narava nam pošilja razne nesreče. Nemila smrt nam pa pobera to leto pogosto tu in tam slovenske domoljube, do katerih smo se obračali z zaupanjem, postavši jih na prvo mesto, braniti nam naše pravice.

V tem oziru moramo ravnokar Notranjci obžalovati smrt blagega moža, našega državnega in deželnega poslanca g. Obreze; ne da bi plakali za njegovo ločitev s te zemlje, saj ga je Večni gotovo poklical v boljši kraj, kajti ranjki bil je v vseh rečeh pravičen. Britko je za nas, zlasti iz tega ozira, ker domačina Notranjca bo težko dobiti, da bi bil popolnoma sposoben stopiti na prazno mesto pokojnika. A segati po tujcih je zopet težavno. Ne sme se sicer trdit, da na Kranjskem nimamo izvrstnih mož, ki so sposobni spolnovati ta častni a težki posel, toda mi Notranjci potrebujemo moža iz svoje srede, da pozna naše okoliščine, pozna naše razmere, čuti kaj Notranjci potrebujejo. Zato bi se ne smelo pri izbiri kandidatov pozabiti na to, da se postavi Notranjecem v volitev mož poln katoliško-verskega

duha, mož, prijatelj kmeta, mož, prijatelj resnice in pravice.

Nastane pa vprašanje, kje pa naj takega kandidata iščemo v naši sredi? Odgovor je jako težaven, in na verski podlagi se sme reči, da ako se kdo iz med častite duhovščine ne oglasi, z drugimi smo večinoma pri kraju. So gospodje, da bi bili voljni poslanstvo prevzeti, toda veliko več zavoljo drugega, kakor kmetom v pomoč.

Naj se pa stvar zasluči na eno ali drugo stran, brez nasprotovanja gotovo ne bode, posebno v sedanjih časih, ko so kmetje večinoma v bogataških rokah. Vendar obupati ne smemo, pomagajmo vsaki po svoje, da se izvoli mož katoliškega duha za našega državnega in deželnega poslanca.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

III. G. zbornični svetnik Karol Luckmann poroča v imenu odseka, da je vis. c. kr. ministerstvo za notranje zadeve sporazumno z vis. c. kr. pravosodnim ministerstvom na večkrat v državnem zboru izraženo željo sestavilo postavni načrt gledé prometa z živili (živežem) in gledé drugih pri tem uporabljenih predmetov; ta postavni načrt namerava vlada pri bodočem državnoborskem zasedanju predložiti v ustavno razpravljanje. Ker se ta postavni načrt tiče trgovskih in obrtnih interesov, predložilo ga je vis. c. kr. trgovinsko ministerstvo zbornici, da izreče o njem svoje mnenje. Ta postavni načrt določuje, da imajo nadziranje prometa z živili, kakor tudi s kuhinjsko, jedilno in pitno posodo izvrševati oni organi občin, katerim je izročeno redarstvo za zdravstvene razmere in živila, kakor tudi organi političnih oblastev. Okrajna glavarstva morejo poleg svojih lastnih organov še v teh podpora postaviti zaupne može. Ti organi imajo pravico prostorišča, kjer se gori omenjeni predmeti na prodaj, ali kjer se hranijo ali izdelujejo taki predmeti za prodaj, nadzirajoči pregledati med navadnimi poslovnimi urami ali med tem, ko so prostorišča odprta prometu. Oni imajo tudi pravico od predmetov napominane vrste v gori omenjenih prostoriščih se nahajajočih po svoji izvolji vzeti nekaj za poskušnjo v ta namen, da jih preiščejo; izdati pa imajo za to potrdilo o prejemu. Za odvzete poskušnje ima na zahtevanje lastnika država plačati odškodnino v visokosti navadnega kupa, katero določi politično oblastvo, če izvršena tehnična preiskava odvzete poskušnje ni dala povoda, da se prične kazensko preiskavanje. V postavnem načrtu ne natanko navedeni propisi v obrambo zdravja, posebno tičeči se narejanja, shranjevanja in prodajanja živil, potem izdelovanja jedilne in pitne posode itd, mogó se izdati ukazoma. Postavni načrt dalje navaja kazni, ktere zadenejo one, ki ravnajo proti tem določilom. Posebno postane prestopka kriv oni:

1. Kteri živila v namen prevare v trgovini in prometu ponareja ali kvari.

2. Kdor vedoma ponarejena ali skvarjena živila, zamolčavši to, prodaja.

3. Kdor ima vedoma živila, ktera so ponarejena ali skvarjena, na prodaj v obliki ali zaznambi, za prevaro sposobni.

4. Kdor vedoma živila, ktera so spridena ali manj vredna, prodaja, zamolčavši to.

5. Kdor vedoma živila, ktera so spridena ali manj vredna, v obliki in zaznambi, za prevaro sposobni na prodaj ima.

Kazen znaša jeden teden do tri mesece zapora, s čemer se more združiti tudi globa do 500 gld. ali globa od 10 gld. do 500 gld.

Dalje se stori krivega prestopka in se kaznuje z zaporom jednega tedna do treh mesecev, s čemer se more združiti denarna kazen do 500 gld. ali v denarjih od 10 gld. do 500 gld.:

1. Kdor kuhinjsko, jedilno ali pitno posodo ali posodo, ktera je namenjena za shranjevanje živil, potem tehnične in mere, zdravju škodljive kakovosti, izdeluje ali prireja.

2. Kdor górenje predmete ali sploh kuhinjsko, jedilno, pitno posodo in posodo, ktera je namenjena za shranjevanje živil, na zdravju škodljiv način rabi ali uporablja.

3. Kdor vedoma zgoraj zaznamenovane predmete prodaja ali ima na prodaj.

Zločina se stori krivega:

1. Kdor z namenom živila, ktera so namenjena za javno prodajo, tako nareja, da je njih vživanje v stanu škodovati človeškemu zdravju.

2. Kdor vedoma reči, katerih vživanje je vstanu človeškemu zdravju škodovati, kot živila prodaja, jih ima na prodaj ali jih drugače spravlja v promet.

Kazen je ječa šestih mesecev do treh let. Če se je z dejanjem povzročila težka telesna poškodba ali smrt kakega človeka, je kazen jedno do pet let, Z ječo se more v prvem slučaju denarna kazen od 500 gld. do 1000 gld., v drugem slučaju do 2000 gl. združiti.

Pregreška se stori krivega, kdor ktero izmed ravno omenjenih dejanj iz nemarnosti izvrši ter se kaznuje z ostrim zaporom jednega meseca do jednega leta, s čemer se more združiti denarna kazen od 100 gld. do 500 gld.; če se je pa z dejanjem huda telesna poškodba ali smrt kakega človeka povzročila, je kazen strog zapor šestih mesecev do treh let, s čemer se more zvezati denarna kazen od 100 gld. do 1000 gld.

V gori omenjenih kaznivih slučajih mogó sodnije spoznati, da blago zapade in pri obrtnikih, da izgubijo pravico do obrta. Pri zdravju škodljivem blagu se mora ob jednem z zapadom blaga spoznati, da se na krivčeve stroške vniči.

Postavni načrt dalje določa, da ima vlada oblast ustanoviti državne preiskovalne zavode, da preiskujejo živila in druge take predmete, ona ima označiti tudi okoliščine dotičnih zavodov, določiti preiskovalne načine, nastaviti pristojbinsko tarifo za preiskovanje ter izdati druge potrebne propise. — Občinam je na izvoljo dano, da ali same za-se ali v družbi z drugimi občinami ustanovijo za tehnično preiskavanje živil in drugih takih predmetov preiskovalne zavode z nastavljenimi strokovnjaki, ktere pa morajo vladi v potrdilo naznaniti ter izkazati potrebno sposobnost.

Daljša določila postavnega načrta govorijo o delovanju preiskovalnih zavodov, o zgrajanem blagu in o stroških preiskave ter konečno določa, da vse odločene denarne kazni in od prodanega zapalega blaga skupljena svota tekó v državno blagajnico. (Dalje prih.)

Domače novice.

(O nagli smrti Krškega knezoškofa dr. Petra Funderja) piše „Klag. Ztg.“, da je nastopila vsled vščipnjene herije, o čemer pa visoki gospod nikomur povedati ni hotel. Vse, o čemer je tožil, je bilo prehlajenje, ktero je vjel v svoji službi na kanonični vizitaciji le nekaj dni poprej. Zarad zgoraj navedene bolezni se mu je v poslednjem času večkrat vzdigovalo. Kljub temu pa do petka le ni hotel v posteljo in je imel v četrtek še sveto mašo. V petek šel je konečno vendar le v posteljo. Zdravnika ni hotel nobenega sprejeti. V petek zvečer podala sta se k njemu č. g. kanonik Lambert Einšpieler in pa c. kr. štabni zdravnik v pokoji g. dr. Janežič. Služabnik jima je rekel, da je škofu nekoliko poprej še juho nesel. Ko stopita v spalnico, našla sta posteljo prazno, poleg nje pa umirajočega škofa. Žila mu je še bila. Takoj so mu puščali in so mu skušali dihanje zboljšati, toda zastoj. Kmalo na to je umrl. Škofijski tajnik dal mu je odvezo, župnik od sv. Lovrenca dejal ga je pa v sveto olje. Pogreb je bil včeraj popoludne na vso moč slovesen.

(Vabilo k redni seji) trgovinske in obrtne zbornice, ktera bo v torek dne 5. oktobra 1886. l. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnje seje. 2. Poročilo o vprašanjih dokaza sposobnosti za trgovski obrt. 3. Poročilo o proračunu za leto 1887. 4. Poročilo, ali je fotografski obrt dopuščeni obrt. 5. Poročilo o priložitvi somnja v Brusnicah.

(Z naglo smrtjo) umrl je železnišk konduktar danes zjutraj ob 7. uri pri „Bavarskem dvoru“ tukaj. Sinoči pripeljal se je s tovornim vlakom iz Trsta. Že po poti tožil je, da ga vije.

(Pokal) je sinoči srborit fant po ulicah sv. Florijana, tjekaj z vozom pripeljavši novake, kakor bi bil blazen. Redarji so pa na to njega na rotovž spokali.

(Oklali so) sinoči kmetskega fanta v ulicah sv. Florijana okoli 11. ure. Ranjenec leži v bolnišnici, tolovaj z nožem je pa zbežal. Nož in krepelec postala sta v naši deželi žalibog že tako domača, da

ju ne bo nič več odpraviti mogoče, če sodniki ne bodo takih hudodelcev kar najostreje kaznovali.

(Konjsko meso) dobiva se v Ljubljani, kakor čujemo, že po 20 kr. kilogram.

(Pred porotniki) stali so v Trstu minoli teden trije uradniki zaradi izneverjenja denarja. Prvi je bil Karol Adelman, doma iz Krka, star je 47 let, oženjen, oče petero otrok in od leta 1874 blagajnik denarnice mestnega magistrata z letno plačo 1700 gld., drugi Alfr. Eberle je bil pa pri isti blagajnici kontrolor od l. 1874 z letno plačo 1300 gld. On je rojen v Pragi, star 39 let, je oženjen ter ima dva otroke. Zatožena sta tožena, da sta od davkovskih denarjev prilastila si razne zneske. Po dovršeni preiskavi je dokazano, da si je Adelman od leta 1875 pa do 3. aprila t. l. prisvojil 47.360 gld., Alfred Eberle pa od leta 1875 do njegovega zapora 16.900 gld. Prvi ne tají izneverjenja, drugi pa trdi, da prisvojenega zneska ni obdržal za-se, ampak dal nekemu njegovemu predstojniku, ki je to od njega zahteval in kteremu je moral biti pokoren, imenovati pa tega predstojnika noče. Porotniki so na glavno vprašanje gledé Adelmána soglasno, in gledé Eberla z 8 glasovi proti 4 izrekli kriv in sodišče je obsodilo prvega na 4, drugega pa na 3 leta težko poostrene ječe. — V četrtek pa se je imel zagovarjati zaradi hudodelstva izneverjenja v uradu c. kr. vodja avstrijsko-ogerske pošte v Carigradu, Franc Kodre. On je rojen v Vipavi, ima 59 let ter je stopil v letu 1850 v poštno službo v Trstu. V letu 1872 je bil Kodre premeščen k c. kr. poštному uradu v Carigrad in že v letu 1874 imenovan za tamošnjega poštne vodjo. Tam je imel Kodre poštno blagajnico sam v svojih rokah. (Čudno to, saj v vseh uradih, kjer sta le dva uradnika, mora imeti drugi uradnik drugi ključ, pa če je v blagajnici tudi le 10 kr., ker nič nenavadnega ni, da pride preiskovat komisar blagajnico, v kateri je in ima biti 10 gld., komisarjeve diete pa znašajo 50 gld.! a se vé da, malim se gleda na krajcarje, pri velicij pa se na tisočake ne pazi.) Že od leta 1874 je jemal Kodre večje zneske iz blagajnice, ktere je večidel na borzi zaigral. Še le 1. novembra lanskega leta so pri preiskavi zapazili, da manjka v blagajnici 52.630 gld. 32 kr. v zlatu. Kodre, ki ima četrto otrok in je imel kakor poštni vodja 6000 gld. letne plače, priznal je vse, zaradi česar je bil zatožen in rekel, da so ga veliki stroški za obitelj pri draginji v Carigradu in igra na borzi zapeljali v hudodelstvo. Porotnikom se je dalo glavno vprašanje o izneverjenju v uradu, na ktero vprašanje so vsi odgovorili: kriv, ali vprašanja gledé značaja uradnega izneverjenja so z 8 glasovi proti 4 zanikali; vsled tega je bil Kodre obsojen na 2½ leta težke poostrene ječe in k povračilu škode poštному erarju v znesku 52.630 gld. 32 kr. („Ed.“) — Tukaj moramo odločno grajati različno mero, s katero se kazni na ječo meri. Uboga para, ki iz lahkomisljenosti izneveri le nekaj goldinarjev, ki dostikrat cele stotine ne dosega, zapre se mesece in mesece v ječo; veliki tat pa, ki s premisljkom in prevdarkom polagoma 52.000 gld. vkrade, dobi poltretje leto. Če bi bil še več dosegel in zmaknil, bi bil morda še celó popolnoma oproščen. Tudi to točko priporočamo našim poslancem, kedar bodo pričeli razprave o proračunu pravosodnega ministerstva.

(Za kolero) zbolelo je v Trstu v poslednjih 24 urah 14 ljudi, umrli so pa 3.

(Svēt) imenuje se ruski parnik za petrolej, ki je v nedeljo popoldne v Trst priplaval z 18.000 meterskimi stoti petroleja. Iz Batumske luke odplul je 24. septembra.

Telegrami.

Dunaj, 5. oktobra. Nemško-avstrijski blub predložil je v poslaniški zbornici tri načrte o napravi delavskih zbornic. Izvzemši Dalmacijo, naj bi se ustanovila v vsakem okraji kjer je trgovinska zbornica, tudi delavska zbornica z enakim poslovanjem na socialne samouprave. 26 delavskih zbornic dobi naj potem nove mandate za državni zbor.

Budapešt, 4. oktobra. V nedeljo so imeli v Sofiji tabor, kjer so se javile protiruske demonstracije s kriki: „ob tla s Kaulbarsom!“

Szegedin, 4. okt. Kolero smo dobili. Do popoldne zbolelo je za njo 8 oseb, umrle so pa 4.

Sofija, 5. okt. Kaulbars izjavil se je nasproti „Havas“-dopisniku, da se je le zaradi tega podal na tabor ki so ga Bolgari v nedeljo v Sofiji napravili, ker se mu je sporočilo, da je več ruskih podanikov ondi ranjenih. Hotel je zabraniti vsak daljši pretep. Dalje je rekel, da se bo podal po deželi, in bo povsod mogotce zbiral, kterim bo voljo ruskega cara s prav tistimi besedami objavljaj, kakor tukaj. Hoče se prepričati, ali je v pokrajini prav tisti duh, kakor v Sofiji ali ne. Demonstracij se ne boji nobenih. Če bi se pa kdo osobno nad njim spozabil, bi bilo takoj 100.000 mož za njim v deželi.

Umrli so:

1. okt. Marija Polan, zasobnega uradnika žena, 32 let, Cojzova cesta št. 2, jetika.

2. okt. Franc Rezori, praktikant, 26 let, Tržaška cesta št. 16, jetika. — Rihard Brešar, dijak, 16 let, Poljanska cesta št. 19, jetika.

3. okt. Pavl Šaffenrat, prisiljenec, 40 let, Poljanski nasip št. 50, driska. — Anton Ogorevc, komi, 36 let, Kravja dolina št. 11, jetika.

V bolnišnici:

30. sept. Janez Tavčar, delavec, 60 let, vsled prizadete telesne poškodbe.

1. okt. Alojz Musič, delavčev sin, 14 dni, Marasmus. — Liza Prek, dninarca, 66 let, Marasmus.

2. okt. Urša Dečman, gostija, 53 let, jetika. — Jože Boštjančič, delavec, 27 let, jetika.

3. okt. Ludvik Maas, bukovce, 71 let, Marasmus senilis.

Tuji.

3. oktobra.

Pri **Matiču**: Jožef Hassinger, tovarnar, z Dunaja. — C. Thiemann, trgovec, iz Frandenstadta. — Friderik Grepel, nadporočnik, iz Grada. — Dr. Edvard Volčič, zasebnik, iz Mokronoga. — Silv. pl. Koen, trgovec, z družino, iz Benetk. — Kambiaro, zasebnik, z družino, iz Trsta.

Pri **Stonu**: Kaiser in Götzl, trgovca, z Dunaja. — J. Kraigher, trgovec, iz Postojne. — Janez Plantan, bilježnik, s soprogo, iz Zatičine. — Franc Ferline, učitelj, iz Šmarja. — M. Ljubičič, poročnik, iz Ljubljane. — Amalija pl. Hell, zasebnica, iz Trienta. — Karl pl. Albore, zasebnik, iz Trienta. — Franc Lavtižar, uradnik, iz Trienta. — Jožef Krossan, posestnik, z družino, iz Reke. — Marija pl. Vistarini, uradnikova soproga, iz Reke.

Pri **Tavčarji**: Dr. Edmund Bugel, zdravnik, iz Požuna. — Martin Kvebek, bilježnik, iz Kostanjevice. — Jožef Kovač, uradnik, iz Ternova. — Avg. Raskovich, trgovec, z družino, iz Trsta. — Srečko Munteano, vojaški duhovnik, iz Trsta. — Janez Lederer, trgovec, iz Trsta.

Pri **Bavarskem dvoru**: Kristian Maier, trgovec, iz Hattenhofena.

Pri **Južnem kolodvoru**: Franc Rajčević, teolog, iz Trate. — S. Sinkovec, učitelj iz Zgornje Štajarske. — Franc Janny, zasebnik, s soprogo, iz Gorice.

Pri **Virantu**: Vilmann, duhovnik, iz Sela. — Anton Smidovnik, duhovnik, iz Žužemberka. — J. Voglar, župnik, iz Soderšice. — Janez Šega, posestnik, iz Soderšice. — Viljelm Lenassi, zasebnik, iz Logatea.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		714.54	+11.0	brez v.	megla	0.20
4. 2. u. pop.		740.43	+11.0	sl. zap.	jasno	megla
9. u. zveč.		740.00	+13.0	brez v.	jasno	

Jako mokra megla do 11 ure, potem lep in jasen dan. Srednja temperatura 13.7° C., za 0.6° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

5. oktobra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 95 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 95 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	116 „ 30 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 75 „
Akcije avstr.-ogerske banke	861 „ — „
Kreditne akcije	278 „ 30 „
London	125 „ 50 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleon.	9 „ 93 „
Ces. cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	61 „ 50 „

Somenj v Št. Vidu pri Zatičini, kateri je bil zaradi zdravstvenih razmer prepovedan, **dovolilo** je slavno c. kr. okrajno glavarstvo na prošnjo županstva ter boče na določeni dan, t. j. **v ponedeljek 11. oktobra t. l.**

(3)

Franc Pajk, predstojnik.

Moka

najboljše vrste in po najnižjih cenah iz lastnega umetnega mlina na valčke dobiva se na drobno in na debelo pri

Josip-u Kušar-ji,

(1)

trgovcu v Ljubljani, Vegove ulice št. 6.

Brevir v najnovejši izdaji.

BREVIARIUM ROMANUM

Editio typica S. Rituum Congregationis.

4 zvezki mala 8°.

Regensburg, 1886.

Oblika vezane knjige je 18×12 cm.

I. Vezan v ovčino z rudečo obrezo	gld. 23.56
II. „ „ zlato obrezo	„ 24.80
III. „ v pravi šagrin z rudečo obrezo	„ 27.28
IV. „ „ „ zlato obrezo	„ 28.52
V. „ „ „ „ ter pozlačenimi robovi in platnicami „	31.—
VI. „ v rusko juhtovino z zlato obrezo	„ 37.20

Prav ta izdaja, s katero se gledé izvirnosti nobena druga ne more meriti, smatrati sme se za izvor vsim bodočim brevirjem, ter naj se po njej rešujejo vsakojaki dvomi gledé berila tega ali onega.

O vsebini tega brevirja izjavila se je kongregacija sv. obredov v posebnem dekretu s sledečimi besedami:

„Decretum approbationis“.

Praesens Breviarii Romani editio ad normam Rubricarum accuratissime redacta, uti typica habenda est, eique futurae editiones conformari debent.

Ex Secretaria Sacrorum Rituum Congregationis hac die 12. septembris 1885.

L. S.

To je pač zadosti poročstva, da je ta novi in prekrasni brevir v vsakem oziru in v resnici vzorna izdaja. Pa tudi redakcija si je pri urejevanji vse prizadela, da je priredila knjigo kolikor moč zložno in priročno tistemu, ki moli na njo. Citatov je tako malo, da skoraj vredno ni o njih govoriti. Druga, jako znamenita prijetna lastnost knjige so ji pridani nevezani listi, ki obsegajo: „Responsoria I., II. et III. nocturni, Commemorationes et Suffragia Sanctorum, Antiphonae et Versiculi, Psalmi ad Laudes, Magnificat, Benedictus, Venite exultemus et Te Deum.“ Razume se, da se je ozir jemal tudi na najnovejše praznike, Officia votiva in extenso itd. itd.

Naročila na to izdajo brevirja, ki so jo mnogi že zdavnaj pričakovali, kakor na druge liturgične knjige: Missale, Horae itd. itd. sprejema

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.